

ASBEST OP JE DAK

DAAR MOET JE VANAF

Gemeente Utrecht

Verwijdering asbestdaken 2024

Plan van aanpak juli 2017

Samenvatting aanpak

Aanleiding

De Rijksoverheid voert per 2024 een verbod op asbestdaken in. Vanaf 2024 dient Utrecht te handhaven op dit verbod. Utrecht heeft een plan uitgewerkt om eigenaren van een asbestdak aan te sporen hun dak voor 2024 te verwijderen. Hierdoor worden de onderstaande problemen voorkomen.

Problemen

- Hoge handhavingskosten vanaf 2024.
- Asbestoverschot Utrechtse afvalscheidingsstations.
- Vrijkomen asbest en effect volksgezondheid.
- Weerstand eigenaren met asbestdaken.

Doel

Wij willen de komende 6,5 jaar benutten om eigenaren van een asbestdak te informeren, stimuleren en te verleiden om zoveel mogelijk asbestdaken te laten verwijderen. *Ook biedt dit voorstel een kans voor het stimuleren van energiebesparende, duurzame oplossingen.*

Aanpak

Een doelgroepgerichte aanpak waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen particulieren, bedrijven, woningcorporaties en gemeentelijke panden. Per doelgroep op hun behoeftes inspelen en hen de keuze geven om asbest eigenhandig (alleen bij particulieren), gezamenlijk of door een saneringsbedrijf (collectief) te laten verwijderen.

Projectkosten

Utrecht is koploper met deze aanpak. Omdat het project zich in de voorbereidende fase bevindt, is het nog onduidelijk welk effect de investeringen zullen hebben. Wij zullen tussentijds de aanpak en voortgang evalueren. Daarin wordt ook meegenomen of extra middelen nodig zijn om de doelstellingen te behalen. In de tussentijd wordt actief onderzocht of er voor dit project vanuit de provincie of het Rijk middelen beschikbaar gesteld kunnen worden of dat er ruimte zit in het handhavingsprogramma. Is dit niet het geval en zijn extra procesmiddelen wel gewenst, dan kan dit bij een volgende Voorjaarsnota aangegeven worden.

Planning

Vanaf september 2017 wordt de aanpak geleidelijk uitgerold en worden eigenaren met een asbestverdacht dak geïnformeerd over het asbestdakenverbod in 2024. In die maand worden de eerste informatieavonden georganiseerd voor particulieren. Wij zullen beginnen met (een gedeelte van) de wijken waarbij de meeste asbestverdachte daken zijn geconstateerd of waar prioritaire situaties vastgesteld zijn. De aanpak wordt tussentijds geëvalueerd zodat deze waar nodig bijgesteld kan worden.

Inhoudsopgave

Aanleiding.....	4
Het probleem	5
Het doel	7
De aanpak.....	8
Vraagstukken en uitdagingen.....	11
Projectkosten	11
Planning.....	11

Bijlage: Menukaarten.....	1
---------------------------	---

Aanleiding

De Rijksoverheid voert per 2024 een verbod op asbestdaken in. Particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen mogen dan geen asbestdaken meer bezitten. De Rijksoverheid heeft hiervoor subsidie beschikbaar gesteld (subsidieregeling verwijderen asbestdaken¹). Het verbod geldt alleen voor asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht, zoals golfplaten en dakleien. De maatregel moet gezondheidsproblemen door asbest voorkomen. Oude daken kunnen door de jaren heen zijn aangetast door weer en wind. Hierdoor zullen asbestvezels vrijkomen die gevaar vormen voor de volksgezondheid.

Eigenaren van asbestdaken zijn zelf verantwoordelijk voor de verwijdering van asbest. Vanaf juni 2017 kunnen alle eigenaren die hun asbestdak laten saneren aanspraak maken op de landelijke subsidie². Per vierkante meter asbestdak vergoedt de Rijksoverheid €4,50,-. Er wordt geen subsidie verleend als het asbest zelf wordt verwijderd door de eigenaar. Wie na 2024 nog een asbestdak heeft, moet dit verwijderen. De gemeente Utrecht zal eigenaren met een dwangsom hiertoe dwingen. Is een asbestdak in een slechte toestand? Dan kan de gemeente Utrecht nu al eisen om het dak meteen te laten verwijderen. Beschadigde daken mogen namelijk niet tot 2024 blijven liggen.

Asbest op je dak, daar moet je vanaf

Het asbestverbod zorgt ervoor dat Utrecht kosten zal moeten maken om het asbest (afkomstig van particulieren met daken tot 35 m²) te verwerken en gemeentelijke panden asbestvrij te maken. Tevens zal een ongecontroleerde asbestinname leiden tot een opslagprobleem bij de Utrechtse afvalscheidingsstations. Vanaf 2024 komen er ook nog extra handhavingskosten bij. Utrecht wil dit voorkomen en daarom de aankomende 6,5 jaar benutten om zo veel mogelijk asbestdaken te laten verwijderen.

¹ Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 25 november 2015, nr. IENM/BSK-2015/231783, houdende regels voor het subsidiëren van het verwijderen van asbestdaken (Subsidieregeling verwijderen asbestdaken).

² Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 6 juli 2017, nr. IENM/BSK-2017/101175, tot wijziging van de Subsidieregeling verwijderen asbestdaken in verband met het vervallen van de minimale oppervlakte geïnventariseerd asbestdak van 35 m²

Het probleem

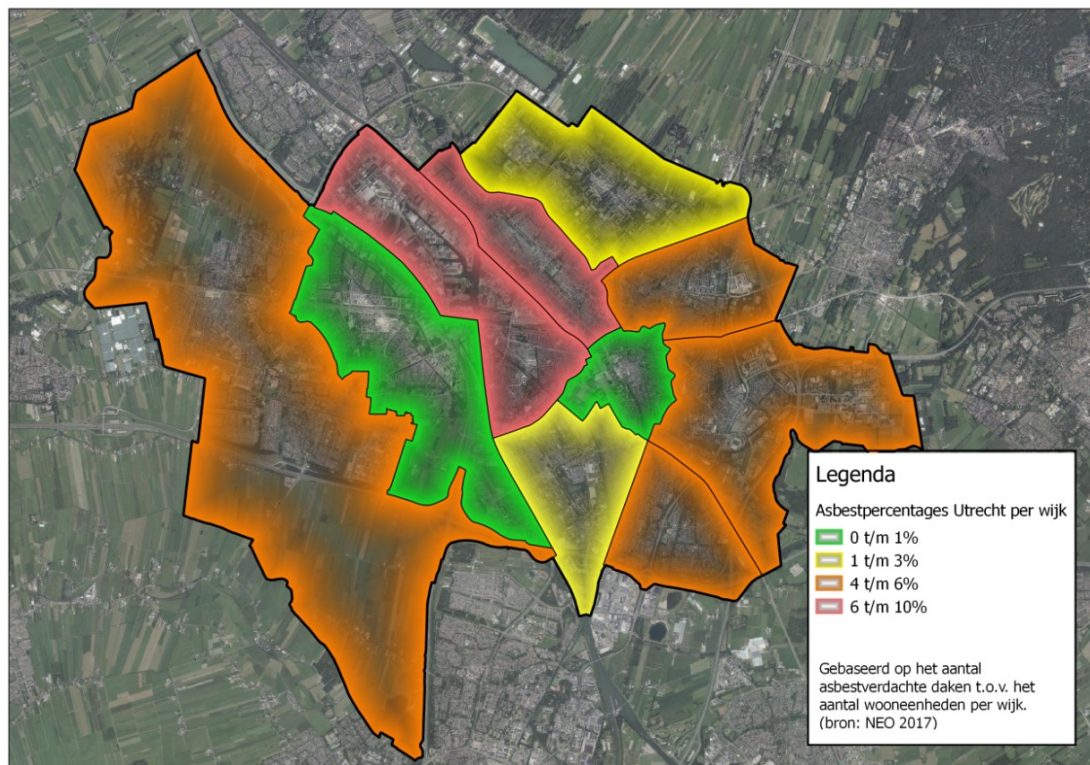
In 2024 is het 30 jaar geleden dat bouwbedrijven geen asbest meer mogen gebruiken. Hoewel asbest een zeer lange levensduur heeft, hebben de bouwmaterialen waarin het asbest is verwerkt een levensduur van ongeveer 30 jaar. Bouwmaterialen worden sneller aangetast als deze aan weersomstandigheden zijn blootgesteld en gaan daardoor verweren. Als asbesthoudende bouwmaterialen aangetast en verweerd zijn, kunnen er asbestvezels vrijkomen in de buitenlucht. Eenmaal in de buitenlucht wordt de grip op asbest onbeheersbaar.

Inventarisatie asbestverdachte daken Utrecht

Uit de inventarisatie die door de gemeente Utrecht in 2016 is uitgevoerd, blijkt dat Utrecht naar schatting 5.967 asbestverdachte daken telt. Dit is ongeveer 206.000 m².

De kaart hiernaast geeft een totaalbeeld van de verspreiding in Utrecht weer:

- **Particulieren**
 - 3.700 daken van < 35m²
 - 331 daken van >35 m²
- **Bedrijven**
 - 611
- **Woningcorporaties**
 - 1.308
- **Gemeentepanden**
 - 17

Hoge handhavingskosten VTH

Om ervoor te zorgen dat de wet vanaf 2024 wordt nageleefd, zal Utrecht moeten inzetten op toezicht en handhaving. Hoe hoger het aantal panden met asbest in 2024, des te hoger de handhavingskosten zullen zijn. Door asbestverwijdering te stimuleren kunnen hoge handhavingskosten worden voorkomen.

Asbestoverschot Utrecht

Als Utrecht de inname van asbestdaken van particulieren niet zal sturen, is er geen zicht op hoe groot de asbestaanvoer de aankomende jaren zal zijn. De gemeentelijke afvalscheidingsstations kunnen niet al het asbest in een korte periode innemen. Dit zal verspreid moeten worden over de verschillende afvalscheidingsstations in de aankomende jaren. Wij verwachten dat een deel van de eigenaren net voordat het verbod ingaat hun asbest zullen verwijderen. Hierdoor ontstaat er in 2023 een piek in de aanlevering van asbest. Dit zijn uitsluitend asbestdaken van particulieren die de daken zelf verwijderen. Asbestdaken die worden gesaneerd worden afgevoerd door een saneerder en niet ingeleverd bij de Utrechtse afvalscheidingsstations. Dit is staand beleid.

Vrijkomen van asbest en effect volksgezondheid

Dankzij de inventarisatie heeft Utrecht inzicht in welke gebieden veel asbestverdachte daken voorkomen. Op dit moment kan het asbestverdachte materiaal tot 35 m² vaak zelf door particulieren verwijderd worden. Een groot deel van de panden die asbestverdachte daken bevatten zijn al vóór de jaren '90 gebouwd. Hierdoor wordt de kans steeds groter dat deze daken in de aankomende jaren verder verweren. Zodra daken zijn verweerd, kunnen er asbestvezels vrijkomen. Dit heeft effect op de volksgezondheid.

Weerstand particulieren

Particulieren kunnen tot 2024 vrijwillig hun asbestdaken verwijderen. Het verwijderen van asbest door een saneringsbedrijf kost voor een particulier met een dakoppervlakte van 12m² omstreeks €825,-. De subsidie dekt maar een klein deel van de kosten. Na 2024 zal de gemeente overgaan tot handhaving als asbestdaken nog niet zijn verwijderd. Hierop verwacht de gemeente Utrecht na 2024 veel weerstand te krijgen. Particulieren worden hierna niet meer ontzien en zijn verplicht om hun asbestdaken verwijderen.

Doel

Utrecht ziet kans om asbestverwijdering voortijdig aan te moedigen. De gemeente zal de komende 6,5 jaar benutten om eigenaren te informeren, stimuleren en te verleiden om zoveel mogelijk asbestdaken te verwijderen. *Tevens biedt dit een kans voor het stimuleren van energiebesparende, duurzame maatregelen.*

Geen asbestdaken in 2024

Wij streven ernaar om zo veel mogelijk asbestverdachte daken op een veilige manier te laten verwijderen voor 2024.

Onze doelen zijn:

- In 2017/2018 zijn alle adressen met asbestverdachte daken geïnformeerd over het verbod en hoe asbest (veilig) verwijderd kan worden.
- Voor 2024 een verwijdering van 90% van de asbestverdachte daken bij particulieren en bedrijven te realiseren.
- Voor 2024 een verwijdering van 100% van de asbestverdachte daken bij woningcorporaties te realiseren.
- Voor 2020 een verwijdering van 100% van de asbestverdachte daken bij gemeentepanden te realiseren³.

Omdat Utrecht vooruit loopt met deze aanpak, weten wij niet wat de effecten zullen zijn. Aan de hand van tussentijdse evaluaties kan vastgesteld worden of wij onze doelen kunnen behalen.

Asbest eraf, zonnepanelen erop

Wij willen stimuleren dat bij de verwijdering van asbestdaken zonnepanelen op de daken worden teruggeplaatst.

³ Asbestverwijdering is afhankelijk van grootschalige renovatie en/of sloop vóór 2024. Hierdoor kan ook besloten worden om af te wijken van de doelstelling en na 2020 asbestdaken te verwijderen. In ieder geval zijn voor 2024 100% van alle gemeentepanden vrij van asbestverdachte daken.

Aanpak asbestdakenverwijdering

Utrecht is koploper en pionier in Nederland met deze aanpak. We werken samen met de Provincie Utrecht en de twee omgevingsdiensten (RUD-Utrecht en ODRU). Landelijk hebben wij ons versnellingsplan gedeeld met diverse gemeenten en het Programmabureau Versnellingsaanpak asbestdaken sanering. Ons versnellingsplan wordt positief ontvangen.

Wij willen onze doelen bereiken door goed te communiceren en te faciliteren waar mogelijk is. Prioritaire situaties zullen met voorrang worden opgepakt. Onze aanpak is doelgroepgericht, waarbij communicatie een essentieel onderdeel vormt. We maken hierin onderscheid tussen particulieren, bedrijven, woningcorporaties en gemeentelijke panden. Aan de hand van een communicatiecampagne willen wij de doelgroepen informeren over het asbestverbod en hoe zij hun asbest kunnen verwijderen. Daarnaast hebben wij voor de particulieren een speciaal 'menu' samengesteld waarmee wij hen ontzorgen. De bedrijven hopen wij te bereiken met door goed met hen te communiceren. Indien blijkt dat dit te weinig resultaat oplevert, willen wij hen ook ontzorgen. Of wij over kunnen gaan op het ontzorgen hang echter af van de beschikbare middelen.

Omdat Utrecht de eerste gemeente is met deze aanpak is het nog onduidelijk welk effect de investeringen zullen hebben. Gedurende het project zullen wij waar nodig de aanpak bijstellen aan de nieuwe ontwikkelingen en/of behoefte van de doelgroepen. Onze aanpak is gebundeld in de twee menukaarten die in de bijlage zijn opgenomen. Hieronder worden de menu's kort toegelicht.

Keuzemenu particulieren⁴

De particulieren zijn veruit de grootste groep (4.031) met asbestverdachte daken. Het is van groot belang om deze groep te stimuleren om asbest te verwijderen. De drempel is hoog om asbest te laten verwijderen. *Wij willen hierop inspelen door*

⁴ Bij sloophmeldingen worden geen leges in rekening gebracht. Indien een monument (of beschermd stads- of dorpsgezicht) een asbestdak heeft, is voor de verwijdering en het aanbrengen van een nieuw dak een omgevingsvergunning noodzakelijk. Voor het behandelen van de (integrale) vergunningen wordt het normale tarief in rekening gebracht.

particulieren te ontzorgen. Tevens willen wij gebruik maken van gedragskennis om in te spelen op het gedrag van de particulieren. Tijdens wijkgerichte informatiebijeenkomsten voor huiseigenaren met een asbestdak gaan wij in gesprek met huiseigenaren over de aanpak. Hierdoor krijgen wij per wijk een beeld over de wensen en behoeften van bewoners ten aanzien van de asbestverwijdering. Deze inzichten kunnen wij gebruiken om onze aanpak (wijkgericht) aan te passen.

Omdat Utrecht wil dat iedereen op een veilige en gezonde manier het asbest verwijderd, worden handleidingen, filmpjes en tips ontwikkeld en op de website geplaatst. Op deze manier willen wij de veiligheid en gezondheid van de inwoners waarborgen, wordt voldaan aan de wettelijke eisen en het Utrechtse beleid voor asbestverwijdering.

Keuzemenu bedrijven

In totaal zijn er 611 bedrijven met asbestverdachte daken. *In tegenstelling tot particulieren mogen bedrijven zelf geen asbest verwijderen, maar zijn zij wettelijk verplicht dit te laten doen door een saneringsbedrijf.* In eerste instantie zullen wij de bedrijven informeren. Als blijkt dat ontzorging nodig is en hiervoor middelen beschikbaar zijn, bieden wij ook ondersteuning. Wij zullen dan onderscheid maken tussen bedrijven die de verwijderingskosten kunnen dragen en bedrijven waarbij de kosten mogelijk financiële problemen kunnen veroorzaken. De bedrijven waarbij de financiering een probleem zou kunnen zijn, proberen wij te helpen. Wij bieden deze bedrijven ondersteuning en komen bij hen langs om de opties te bespreken. Bedrijven die geen financieringsproblemen zullen ondervinden, willen wij tevens stimuleren om zonnedaken te installeren.

Keuzemenu woningcorporaties

Er zijn in Utrecht 1.308 adressen met asbestverdachte daken van woningcorporaties. Utrecht gaat het bestuur van deze corporaties informeren over het asbestverbod en de risico's die men loopt bij het vrijkomen van asbest. Tot 2024 blijven wij met hen in gesprek zodat de asbestverwijdering wordt opgenomen in de onderhoudsbegroting van de woningcorporaties. Tevens willen wij de mogelijkheid stimuleren tot het installeren van zonnedaken.

Keuzemenu gemeentelijke panden

Onze aanpak voor de gemeentelijke panden is voornamelijk gericht op het informeren. In 2016 is contact opgenomen met de Utrechtse Vastgoed Organisatie (UVO) om het belang van de verwijdering te bespreken. In 2017 is met UVO gesproken over de kosten van de asbestverwijdering. Als gemeente hebben wij een voorbeeldfunctie. Utrecht wil zich erop richten dat de aankomende drie jaar alle gemeentepanden asbestvrij gemaakt worden.

Vraagstukken en uitdagingen

Wij verwachten gaandeweg het project verschillende vraagstukken en uitdagingen tegen te komen zoals ongeplande (bij)effecten van de aanpak, veranderende (subsidie)regelingen, schaarste in asbestsaneerders, eigenaren die welwillend zijn maar de kosten niet kunnen dragen of particulieren die (zonder certificering) hulp aanbieden bij de verwijdering. In Utrecht staat voorop dat er zo veel mogelijk asbest verwijderd wordt en dat dit op een veilige manier gebeurt. In onze aanpak houden we daarom rekening met een veranderende omgeving zodat we ons gemakkelijker kunnen aanpassen.

Projectkosten

Utrecht loopt voorop met deze aanpak. Omdat het project zich in de voorbereidende fase bevindt, is het nog onduidelijk welk het effect de investeringen zullen hebben. Gedurende het project zullen er meerdere evaluaties plaatsvinden. Daarin zal ook meegenomen worden of extra middelen ingezet dienen te worden om de doelstellingen te behalen. In de tussentijd wordt actief onderzocht of er voor dit project vanuit de provincie of het Rijk middelen beschikbaar gesteld kunnen worden of dat er ruimte zit in het handhavingsprogramma. Is dit niet het geval en zijn extra procesmiddelen wel gewenst, dan kan dit bij een volgende Voorjaarsnota aangegeven worden.

Planning

Vanaf september 2017 wordt de aanpak geleidelijk uitgerold en worden eigenaren met een asbestverdacht dak geïnformeerd over het asbestdakenverbod in 2024. Vanaf deze maand worden de eerste informatieavonden georganiseerd voor particulieren. Wij zullen beginnen met de wijken waarbij de meeste asbestverdachte daken zijn geconstateerd of de wijken met prioritaire situaties. Omdat wij de aanpak geleidelijk uitrollen kunnen resultaten goed worden gemeten.

Bijlage: Menukaarten

ASBEST 2024

In 2024 is 90% van de asbestdaken van particulieren en bedrijven in Utrecht vrijwillig verwijderd. Althans, dat is onze ambitie! Dit doen wij door hen te verleiden, te stimuleren en te ontzorgen met de onderstaande menu's.

Particulieren <35 m2 (3.700 daken)

Menu 1: Zelf (laten) verwijderen 🍷💰

- Inspecteur beoordeelt situatie ter plaatse en adviseert over de wijze van verwijderen
- Beschikbaarheid 2 sets persoonlijke beschermingsmiddelen
- Administratief sluitende keten vergunningverlening t/m inname asbest gemeentelijke afvalsorteringsstation
- Zonnedaken programma energie

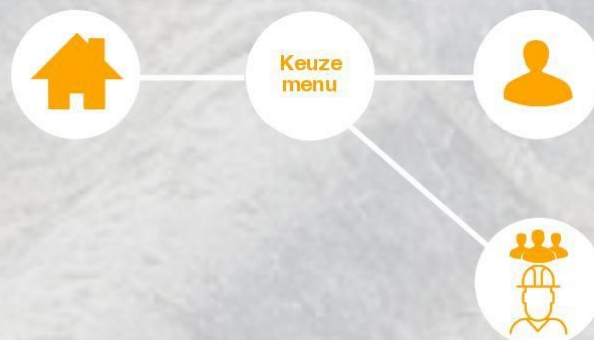
Menu 2: Collectief zelf verwijderen 🍷💰+

- Inspecteur gemeente beoordeelt en adviseert hoe te verwijderen
- Beschikbaarheid 2 sets persoonlijke beschermingsmiddelen
- Zelf verwijderen op één dag
- Asbest wordt aan huis opgehaald door Stadsbedrijven
- Administratief sluitende keten vergunningverlening t/m inname asbest gemeentelijke afvalsorteringsstation
- Zonnedaken programma energie

Menu 3: Totale ontzorging door saneerder 🍷💰+

- Landelijke subsidie t/m dec 2019 (€ 4,5 per m2 / max € 25.000)
- Bij twijfel beoordeelt inspecteur gemeente en adviseert hoe te verwijderen
- Verwijderen én plaatsen nieuw dak
- 'Spreekuur' hulp bij beoordelen offerte
- Hulp naar behoefte
- Administratief sluitende keten vergunningverlening t/m inlevering schoonverklaring en vervoersverklaring

Particulieren ≥35 m2 (331 daken)

Menu 1: Zelf laten verwijderen 💰

- Landelijke subsidie t/m dec 2019 (€ 4,5 per m2 / max € 25.000)
- Vergunningverleningstraject
- Administratief sluitende keten vergunningaanvraag t/m inlevering schoonverklaring en vervoersverklaring(en)
- Zonnedaken programma energie

Menu 2: Totale ontzorging door saneerder 🍷💰+

- Landelijke subsidie t/m dec 2019 (€ 4,5 per m2 / max € 25.000)
- Verwijderen én plaatsen nieuw dak
- Website Utrechtse asbestsaneringsbedrijven
- 'Spreekuur' hulp bij beoordelen offerte
- Hulp naar behoefte
- Administratief sluitende keten vergunningverlening t/m inlevering schoonverklaring en vervoersverklaring

BEDRIJVEN (611 daken)

Informeren

1. Informeren 👍

Relatief lage investering per hoofd medewerker

Informeren over beschikbare opties en tegemoetkomingen:

- Landelijke subsidies (asbestverwijderen / asbest / zonnepanelen)
- Zonnedaken programma energie

2. Persoonlijke benadering 👍💰+

Relatief hoge investering per hoofd medewerker

A) Inventariseren hulpbehoefte, ondersteuning op maat

- Persoonlijke contact --> vanaf benadering t/m sanering
- Hulp op maat (al naar gelang behoefte)
- voorbeeldbedrijf sanering + zonnepanelen
- stimuleren en motiveren

B) Informeren over beschikbare opties en tegemoetkomingen:

- Landelijke subsidies (asbestverwijderen / asbest / zonnepanelen)
- Zonnedaken programma energie

CORPORATIES (1.308 daken)

Informeren

1. Informeren

A) Delen resultaten inventarisatie asbestdaken

B) Informeren over beschikbare opties en tegemoetkomingen:

- Landelijke subsidie (t/m 2019, max € 25.000 per object)
- Zonnedaken programma energie
- Op verschillende agenda's corporatieoverleggen
- In gesprek gaan en blijven

GEMEENTELIJKE PANDEN (17 daken)

Informeren

1. Informeren

A) Delen resultaten inventarisatie asbestdaken

B) Informeren over beschikbare opties en tegemoetkomingen:

- Landelijke subsidie (t/m 2019 / max € 25.000 per object)
- Zonnedaken programma energie
- In gesprek gaan en blijven (borgen aandacht uitvoering UVO)

Contact

Gemeente Utrecht

Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Gemeente Utrecht

ASBEST OP JE DAK

DAAR MOET JE VANAF